

Crashplaats en graf onbekende broer bezocht

'I finally made it'

De route van geallieerde bommenwerpers naar het Ruhrgebied liep grotendeels over Midden-Nederland. Veel Betuwanaren sliepen 's nachts erg onrustig. Een haperende vliegtuigmotor van een Stirling deed voor veel inwoners uit Ingen dan ook het ergste vrezen...

Richard van de Velde

■ Vader en zoon Haneveer uit Beusichem hebben een herinneringskunstwerk gemaakt.

De meeste mensen kunnen zich geen voorstelling maken van de grootte van zo'n Stirling bommenwerper, maar de kolos had de hoogte van één rijtjeshuis en breedte en lengte van 5 rijtjeshuizen. Vier Bristol Hercules XI-motoren konden het een snelheid geven van 370 km/per uur met een totaalgewicht van 3200kg, incl. 7000 kg bommenlast. Het vliegbereik was rond de 3500 km. De bewapening bestond uit acht Browning machinegeweren, twee in de neus, twee in de koepel aan de bovenzijde en vier aan de achterzijde, voor die tijd de sterkste verdediging naar achteren.

Die avond was het toestel, met serienummer W 2576 en roepletters OJ-V, om 19.50 uur samen in formatie vanaf vliegveld Lakenheath, ten noorden van Londen, op missie gegaan voor een luchtaanval op de Duitse stad Keulen. Op de terugweg van dit bombardement werd het vliegtuig boven de Betuwe beschoten door Duitse nachtjagers, afkomstig van Fliegerhorst Venlo. Het raakte in brand en cirkelde nog enkele malen boven Ingen rond, alvorens te crashen in het gebied

tussen twee woonhuizen van de toenmalige families Van Eck en Van Os. Niemand raakte daarvan gewond, maar wel brandde een van de twee huizen volledig af.

COCKPIT Het toestel boorde zich diep in de drassige grond. Op de crashplaats werden door de toegesnelde dorpsbewoners de stoffelijke overschotten van zeven zwaar verminkte bemanningsleden aangetroffen. Zij werden vier dagen later onder de zorg van de Duitse Wehrmacht op de verzamelgraafplaats Rusthof in Amersfoort begraven. Tijdens ruilverkavelingen eind jaren veertig heeft men het achterstuk van het vliegtuig geborgen. De cockpit bevindt zich nog steeds diep in de grond van percelen van de huidige families Van Amerongen en De Liefde.

Vanaf de autoweg N320 uit de richting Culemborg is de crashplaats nog steeds goed te zien. Het ligt aan de linkerkant van de weg, net voor de afslag naar kerkhof De Brenk in Ingen.

BROER OPGESPOORD De omgekomen bemanning van deze bommenwerper bestond uit drie Engelsen, een Canadees en drie Nieuw-Zeelanders. Na een maandenlang onderzoek naar deze crash door Beusichemmer Richard van de Velde, kon hij van de Nieuw-Zeelandse 'radioverbindingssman' Trevor Pike nauwelijks informatie vinden. Een ingezonden stuk in de plaatselijke krant van zijn geboorteplaats Christchurch, bracht uitkomst en hij kwam in contact met Kevin, de jongste broer van hem. Deze 76-jarige man was blij verrast en gaf meteen aan dat het zijn grootste wens is om ooit nog eens de crashplaats en het graf van zijn broer te bezoeken. Om zijn droom te verwezenlijken nodigde Van de Velde hem uit om met zijn familie over te komen en bij hem thuis

te logeren. Dankbaar maakte Kevin van deze invitatie gebruik en vrijdag 13 april was het eindelijk zover en kwam hij, met zoon, schoondochter en kleinzoon na een vermoeiende reis op Schiphol aan.

te logeren. Dankbaar maakte Kevin van deze invitatie gebruik en vrijdag 13 april was het eindelijk zover en kwam hij, met zoon, schoondochter en kleinzoon na een vermoeiende reis op Schiphol aan.

GIDS EDMUND HILLARY Na acht jaar intensief e-mailverkeer, ontmoetten ze de volgende morgen voor het eerst de familie Van de Velde in Beusichem en Kevin praatte al snel in Nieuw-Zeelandse dialect het honderduit over zijn omgekomen broer. Trevor was de oudste zoon uit een gezin van dertien kinderen, waarvan ik de jongste ben. Ik werd geboren in 1943 en heb hem helaas nooit gekend. Ik hoorde van de hele familie dat hij een zeer zorgarme, joviale en oprechte jongen was en heel geliefd bij al zijn vrienden. Trevor was dol op cricket, rugby en bergbeklimmen op de Franz Joseph gletsjer, waar de wereldberoemde Edmund Hillary zijn gids was. Voordat hij zich in mei 1940 meldde bij de luchtmacht, was hij portier in een berghotel. Na een korte opleiding in Nieuw-Zeeland, kreeg hij in mei 1941 zijn vervolgoopleiding in Canada, waar hij slaagde als 'wireless operator' en 'airgunner'. Eind 1941 werd hij overgeplaatst naar Engeland, waar hij nog enkele cursussen moest doorlopen. In augustus 1942 werd hij uiteindelijk operationeel en werd hij geplaatst bij het 149e 'East India' squadron. Trevor had al zes missies achter de rug als radioverbindingssman, voordat hij neerstortte in Ingen.

POPPY'S Middags was daar dan eindelijk het grote moment voor Kevin. Tot zijn verrassing

■ Op begraafplaats Rusthof in Amersfoort ligt Trevor Pike en de rest van de crew begraven. Zijn broer zit hier bij zijn graf.

werd hij met een echte Willy-jeep van Bram van Buuren opgehaald en naar het terrein in Ingen gereden, dat zijn familie zoveel verdriet had gebracht. Als aandenken aan zijn bezoek aan de crashplaats, plaatste de geëmotioneerde Kevin een grote kartonnen 'poppy' (Klaproos) met de namen van de crew in de grond. Nauwelijks hiervan bekomen, boden vader en zoon Haneveer uit Beusichem hem een herinneringskunstwerk aan, waarin resten van het neergestorte vliegtuig waren verwerkt. Omroep Gelderland maakte van deze unieke gebeurtenis opnamen voor hun programma 75 jaar vrijheid, op weg naar 2020 en Kevin werd na de korte plechtigheid uitgebreid door hem geïnterviewd. Veel tijd om bij te komen was er niet, want daarna werd er koers gezet naar de rustek gelegen begraafplaats Rusthof in Amersfoort, waar Trevor en de rest van de crew begraven ligt.

Het was aandoenlijk om te zien hoe Kevin naar het graf van zijn broer liep en daar de stok met de Poppy's plaatste en vervolgens de foto's van zijn ouders aan de voorzijde van de zerk onder de grond schoof. 'I finally made it', fluisterde hij zijn zoon toe en beiden saluëerden bij de zes graven.

FORT VUREN De volgende dag werd ingevuld met een tour door de Betuwe in bloesemtijd en eindigde net buiten Vuren, waar Peter den Tek, voorzitter van de Stichting Eerbetoon Geallieerde Vliegers Lingewaal (EGVL) de Nieuw-Zeelanders opwachting bij

een indrukwekkend informatiebord bij de crashplaats van een landgenoot van hen. Peter vertelde bevolgen over piloot Jack Lunn, zijn vliegtuig en zijn fatale missie. Hierna nam hij het gezelschap mee voor een bezoek aan Fort Vuren, waarin 'zijn' WOII- en vliegersmuseum is gehuisvest. In de permanente tentoonstelling wordt de Lucht- en Tweede Wereldoorlog, zoals die zich boven het Rivierenland heeft afgespeeld, op prachtige wijze zichtbaar gemaakt. Er zijn allerlei voorwerpen tentoongesteld uit gecrashte vliegtuigen, zelfs persoonlijke spullen van de vliegers.

Kevin en zijn gevolg waren ontroerd, toen ze zagen dat er ook tal van omgekomen geallieerde vliegers werden geëerd. En zeker toen Peter mededeelde dat er ook van Trevor Pike binnenkort een vitrinekast komt.

HERINNERINGSROUTE Nu in Nederland de interesse voor WOII weer toeneemt, verschijnen op veel plaatsen prachtige monumenten of informatieborden die ons herinneren aan die bewogen periode. De gemeente Lingewaal heeft de primeur met zo'n Herinneringsroute en hopelijk blijft de gemeente Buren niet achter. Het wordt vast een toeristenrekwijste. Kevin zou het van harte toewensen. 'I just want these boys to be remembered.'

INFORMATIE Voor meer gedetailleerde informatie over deze specifieke crash, kan men terecht op de website van Richard van de Velde: www.oorlogsslachtofferswestbetuwe.nl

